

אתר הנצחה זה, פרי יוזמת התגייסות אזרחית חברתית משנת 2015, נחנך בתאריך עשרה בספטמבר 2023 כיד זיכרון לתהליך ה"אריזציה".

פערים וחללים בהיסטוריה

במהלך תקופת המשטר הנאצי בגרמניה (1933 - 1945), נרדפה האוכלוסייה היהודית, נושלה מכספה ומרכושה ואולצה להגר או נרצחה בשיטתיות. יתרה מכך, במרבית המקרים, מגוריהם ובתיהם של היהודים רוקנו מתכולתם לחלוטין. החללים הריקים שעל קירות האנדרטה מייצגים את תכולת אותם בתים שנבזזו, כמו גם את פרטי הזיכרון שנשדדו מהם. רשויות השלטון וחברות מסחריות עודדו את מעשי הביזה באופן פעיל. במקומות שונים ובהם העיר ברמן, נטלו אנשים רבים חלק ב"מיחזור" הרכוש של שכניהם היהודיים. הרכוש היהודי שהופקע אף נמכר במכירות ענק במהלך המלחמה. מכירות אילו נערכו במקומות ציבוריים, כמו למשל במסעדות שבאצטדיון וזרשטדיון (Weserstadion) שבעיר ברמן. ביזת הרכוש היהודי ו"מיחזורו" היוו חלק מהמדיניות הנציונל-סוציאליסטית.

העיר ברמן זכתה להכנסות מכובדות גם בשל היותה נמל הגירה חשוב לאנשים מרחבי יבשת אירופה. לאחר תחילת המלחמה, הגיעו תיבות שילוח רבות עמוסות כבודה ומטלטלין למה שכונה "המכירות הפומביות של הרכוש היהודי". חברת הלוגיסטיקה ושילוח המטענים "קוהנה + נאגל" (Kühne+Nagel), אשר בסיסה היה בעיר ברמן התרחבה והקימה סניפים ברחבי מדינות רבות באירופה הכבושה והבטיחה לעצמה תפקיד מרכזי בהובלתו של הרכוש היהודי. עם זאת, החברה מעולם לא התמודדה עם חלק זה בעברה.

בתולדות המשפחה שהתעשרה ובקורות החברה הרווחית שבבעלותה קיימים עד היום פערים רבים וחללים ריקים. נכסים יהודיים רבים שנגזלו נמצאים עדיין בידיהם של אנשים פרטיים. הם, מועברים בירושה מדור לדור או נסחרים בשוקי פשפשים ובבתי מסחר לעתיקות, כאשר מוצאם המקורי מוסתר והולך ונשכח. לעומת זאת, העדרם של אוצרות משפחתיים אלוה מותיר אחריו חלל גדול בבתי המשפחות היהודיות ומשמש זכר תמידי לקרוביהם שאבדו. רוב רובו של הרכוש היהודי לא הושב מעולם לבעליו החוקיים.